

[1] Cruijisen E, Damme I, Visseren F, Geleijnse J. Adherence to Dutch dietary guidelines and long-term mortality risk in post-myocardial infarction patients of the Alpha Omega Cohort. *Circulation*. 2025;151.

- De DHD-CVD index, gebaseerd op de Nederlandse voedingsrichtlijnen van 2023, mat de naleving van deze richtlijnen bij CVD-patiënten via een gevalideerde vragenlijst (203 items). Deelnemers werden ingedeeld in vier kwartielen op basis van hun score. De groep die de richtlijnen het beste naleefde (score >98.66) had 22% minder risico op sterfte door hart- en vaatziekten (HR 0.78; 95% CI: 0.66–0.93) en 16% minder risico op sterfte door alle oorzaken (HR 0.84; 95% CI: 0.76–0.94) vergeleken met de groep die de richtlijnen het minst goed naleefde (score <78.98).
- Per toename van één standaarddeviatie in de naleving van de voedingsrichtlijnen werd een 9% lager risico op sterfte door hart- en vaatziekten waargenomen (HR 0.91; 95% CI: 0.86, 0.97) en een 7% lager risico op sterfte door alle oorzaken waargenomen (HR 0.93; 95% CI: 0.90, 0.97)
- Model waarbij gecorrigeerd is voor het hoge medicijngebruik onder deelnemers (correctie voor het gebruik van antihypertensiva en statines).

[2] Cruijisen E, van Pijkeren CS, Evers I, Visseren FLJ, Geleijnse JM. Vitamin D status, physical activity and long-term mortality risk after myocardial infarction: a prospective analysis in the Alpha Omega Cohort. *Eur J Prev Cardiol*. 2024.

- Op basis van bloedanalyses van 25-hydroxyvitamine D (25[OH]D) werden deelnemers ingedeeld in geslacht specifieke tertielen.
- Personen in het hoogste tertiel (≥ 26.1 ng/mL man; ≥ 22.0 ng/mL vrouw) hadden een 37% lager risico op sterfte door hart- en vaatziekten (HR: 0.63; 95% CI: 0.54–0.73) vergeleken met het laagste tertiel (< 18.2 ng/mL man; < 15.1 ng/mL vrouw).
- Per toename van 5 ng/mL werd een 12% lager HVZ-sterfterisico gevonden (HR: 0.88; 95% CI: 0.85–0.92). Het risico was verhoogd bij waarden < 21.1 ng/mL, met een afvlakking van het effect boven 30 ng/mL. Ook voor sterfte door alle oorzaken werd een gunstig effect gezien: 32% lager risico in het hoogste tertiel (HR: 0.68; 95% CI: 0.62–0.75), en 9% lager risico per 5 ng/mL stijging (HR: 0.91; 95% CI: 0.89–0.94).
- Lichamelijke activiteit werd beoordeeld met de Physical Activity Scale for the Elderly en ingedeeld volgens de Nederlandse beweegrichtlijnen. In vergelijking met patiënten met lichte lichamelijke activiteit (< 3 MET) hadden patiënten met hoge lichamelijke activiteit (≥ 5 dagen/week, ≥ 3 MET) een 27% lager risico op sterfte door hart- en vaatziekten (HR: 0.73; 95% CI: 0.62–0.86) en een 16% lager risico op sterfte door alle oorzaken (HR: 0.84; 95% CI: 0.76–0.93).
- Model waarbij gecorrigeerd is voor het hoge medicijngebruik onder deelnemers (correctie voor het gebruik van antihypertensiva en statines).

[3] Kievit P. Preventie van hart- en vaatziekten door verandering van leefstijl: wat is wetenschappelijk bewezen en waar liggen de uitdagingen? Available from: <https://www.hartkliniek.com/nieuwsbrieven/preventie-van-hart-en-vaatziekten-door-verandering-van-leefstijl-wat-is-wetenschappelijk-bewezen-en-waar-liggen-de-uitdagingen#:~:text=Roken%20is%20wereldwijd%20doodsoorzaak%20nummer,overlevingskansen%20op%20de%20lange%20termijn>

[4] Federatie Medisch Specialisten. Stoppen met roken-interventie bij CVRM 2021. Available from: https://richtlijnendatabase.nl/richtlijn/cardiovasculair_risicomanagement_cvrn/risicofactor_interventie_bij_cvrn/leefstijladviezen_bij_cvrn/stoppen_met_roken-interventie_bij_cvrn.html.

[5] Voedingscentrum. Wat staat er in de Schijf van Vijf, en wat niet? Available from: <https://www.voedingscentrum.nl/nl/gezond-eten-met-de-schijf-van-vijf/wat-staat-in-de-schijf-van-vijf-en-wat-niet.aspx>

Richtlijnen van de schijf van vijf zijn:

- Neem veel groente en fruit
- Kies voor volkorenproducten
- Varieer en ga vooral voor plantaardige producten
- Eet elke dag een handje ongezouten noten
- Neem genoeg zuivel maar niet meer dan de aanbevolen hoeveelheden
- Smeer en bak met zachte of vloeibare oliën en vetten
- Ga voor dranken zonder suiker

[6] Gezondheidsraad. Beweegrichtlijnen 2017. Available from: <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2017/08/22/beweegrichtlijnen-2017>.

De beweegrichtlijn is: >150 minuten per week matig of intensieve inspanning + 2 keer per week spier -en botversterkende activiteiten.

Overige studies die het proefschrift bevat:

Crujisen E, Jacobo Cejudo MG, Kupers LK, Busstra MC, Geleijnse JM. Dairy consumption and mortality after myocardial infarction: a prospective analysis in the Alpha Omega Cohort. Am J Clin Nutr. 2021;114(1):59-69.

Crujisen E, Indyk IM, Simon AWE, Busstra MC, Geleijnse JM. Potato Consumption and Risk of Cardiovascular Mortality and Type 2 Diabetes After Myocardial Infarction: A Prospective Analysis in the Alpha Omega Cohort. Front Nutr. 2021;8:813851.

Crujisen E, de Ruiter AJ, Kupers LK, Busstra MC, Geleijnse JM. Alcohol intake and long-term mortality risk after myocardial infarction in the Alpha Omega Cohort. Am J Clin Nutr. 2022;115(3):633-42.

Crujisen E, Bonekamp NE, Koopal C, Winkels RM, Visseren FLJ, Geleijnse JM, et al. Association of body mass index and waist circumference with long-term mortality risk in 10,370 coronary patients and potential modification by lifestyle and health determinants. PLoS One. 2024;19(5):e0303329.

Bonekamp NE, Crujisen E, Geleijnse JM, Winkels RM, Visseren FLJ, Morris PB, et al. Diet in secondary prevention: the effect of dietary patterns on cardiovascular risk factors in patients with cardiovascular disease: a systematic review and network meta-analysis. Nutr J. 2024;23(1):18.